

11. søndag efter Trinitatis d. 23. august 2020

Salmer:

4: Giv mig, Gud, en salmetunge

691: Loven er et helligt bud

501: Herre, jeg har handlet ilde

487: Ny fryde sig hver kristen mand

523: Min nåde er dig nok

371: Du fylder mig med glæde

Prædiketekst: Lukasevangeliet 7,36-50

En af farisæerne indbød Jesus til at spise hos sig, og han gik ind i farisæerens hus og tog plads ved bordet. Nu var der en kvinde, som levede i synd i den by. Da hun fik at vide, at han sad til bords i farisæerens hus, gik hun derhen med en alabastkrukke fuld af olie, stillede sig grædende bag ham ved hans fødder og begyndte at væde hans fødder med sine tårer og tørrede dem med sit hår, og hun kyssede hans fødder og salvede dem med olien. Da farisæeren, som havde indbudt ham, så det, tænkte han ved sig selv: »Hvis den mand var profet, ville han vide, hvad det er for en slags kvinde, der rører ved ham, at det er én, der lever i synd.« Jesus sagde da til ham: »Simon, jeg har noget at sige dig.« Han svarede: »Sig det, Mester!« »En pengeudlåner havde to skyldnere. Den ene skyldte fem hundrede denarer, den anden halvtreds. Da de ikke havde noget at betale med, eftergav han dem begge deres gæld. Hvem af dem vil så elske ham mest?« Simon svarede: »Den, han eftergav mest, vil jeg tro.« Jesus sagde: »Det har du ret i.« Og vendt mod kvinden sagde han til Simon: »Ser du denne kvinde? Jeg kom ind i dit hus; du gav mig ikke vand til mine fødder; men hun har vædet mine fødder med sine tårer og tørret dem med sit hår. Du gav mig ikke noget kys; men hun er blevet ved med at kysse mine fødder, siden jeg kom herind. Du salvede ikke mit hoved med salve, men hun har salvet mine fødder med olie. Derfor siger jeg dig: Hendes mange synder er tilgivet, siden hun har elsket meget. Den, der kun får lidt tilgivet, elsker kun lidt.« Og han sagde til hende: »Dine synder er tilgivet.« De andre ved bordet begyndte at tænke ved sig selv: »Hvem er han, som endog tilgiver synder?« Men han sagde til kvinden: »Din tro har frelst dig. Gå bort med fred!«

I læsningen fra Det Gamle Testamente lader Gud Moses sige til sit folk:

”Se, jeg stiller dig i dag over for livet og lykken, døden og ulykken. Hvis du lytter til Herren din Guds befalinger, som jeg giver dig i dag, og elsker Herren din Gud, vandr ad hans veje og holder hans befalinger og love og retsregler, da skal du leve og blive talrig, og Herren din Gud vil velsigne dig i det land, du skal ind og tage i besiddelse. Men hvis dit hjerte vender sig bort, og du ikke vil høre, men lader dig forlede til at tilbede andre guder og dyrke dem, så kan jeg i dag forsikre jer om, at I vil blive udryddet.”

Og han slutter senere af: ”Jeg har stillet dig over for livet og døden, velsignelsen og forbandelsen. Så vælg da livet!”

Man kan ikke anklage Gud og Moses for at tale utydeligt eller uklart. Budskabet er givet så alle kan forstå det. Og så er det vel bare for Israels folk at gå i gang. For hvem vil ikke have liv og lykke i stedet for død og ulykke?

Så vælg da livet! Så vælg da lykken. Så vælg da velsignelsen, det lange liv og den store familie. Mange forsøgte virkelig. Et af sporene hele vejen gennem Det Gamle Testamente er netop at stræbe efter det ideal. Følg Guds bud, og du vil blive velsignet og lykkelig. Profeterne opfordrer gang på gang folket til at gøre det. David skriver salmer, som vi kender dem fra Salmernes Bog, som handler om lykken ved at leve efter Guds bud og nær ham. Ja, Salmernes Bog indledes endda med ordene: ”Lykkelig den, som ikke vandrer efter ugudeliges råd, som ikke går på synderes vej, og ikke sidder blandt spottere, men har sin plads ved Herrens lov og grunder på hans lov dag og nat.”

Og så var der de gejstlige. Præsterne. De skriftkloge. Farisæerne. Saddukæerne og hvad de alle sammen hed. De grundede virkelig på Herrens lov, de studerede Guds bud dag og nat. De forsøgte at forstå helt præcis, hvordan Guds bud og regler skulle forstås. For hvis de forstod dem helt præcis og overholdt dem helt korrekt, så ville de netop få adgang til livet. Lykken. Velsignelsen.

Jesus er sådan set enig i det spor. Han går også selv i det. I Bjergprædikenen sætter han Guds bud og regler klart op, ja, nogle gange skærper han dem nærmest. Han har stor respekt for loven og siger klart: ”Tro ikke, jeg er kommet for at nedbryde loven eller profeterne. Jeg er ikke kommet for at nedbryde, men for at opfylde.”

Så det er ikke så mærkeligt, at farisæeren Simon i dagens prædiketekst har inviteret Jesus på besøg. Han har en forventning om, at de er på samme spor. Kærligheden til loven. Respekten for budene.

Visheden om, at vejen til livet og lykken er at overholde Guds regler og leve inden for den ramme, som Gud har sat om det gode menneskeliv.

Vi ved ikke, hvor langt de nåede i deres måltid og deres samtale. Men de blev i hvert fald forstyrret. En kvinde kommer nemlig og vasker Jesu fødder med sine tårer, tørrer dem med sit hår, kysser hans fødder med sin mund og salver dem med dyr og velduftende olie. Simon rynker på brynene, for han kender godt *den* kvinde og hendes rygte. Hun lever i synd. Hun har ikke grundet på Guds lov dag og nat, nærmere det modsatte. Hun har måske været sin mand utro. Hun har måske snydt og bedraget. Hun har måske stjålet eller ikke givet Gud ære og tak. Vi som tilhørere ved det ikke, men Simon ved det. Og Jesus ved det.

Jesus kender kvinden, og han ved, hvorfor hun gavmildt giver tårer, kys og olie. Hun er blevet tilgivet af Jesus. Hun havde erfaret, at hun ikke havde levet sit liv inden for loven, at hun havde brudt den, men hun havde på forunderlig vis fundet en anden vej til livet, lykken og velsignelsen, nemlig tilgivelsens vej. Hun må have opsøgt Jesus tidligere og fået hans tilgivelse, og nu kommer hun så for at udtrykke sin tak og sin glæde for den tilgivelse. Og Jesus bekræfter senere den tilgivelse for at beskytte hende mod farisæerens og folkeskarens tanker om hendes usædvanlige opførsel.

Simon troede, at han og Jesus var på samme spor. Simon troede, Jesus ville afvise kvinden, for det er da bedst ikke at have for meget med syndere at gøre og lade dem forstyrre ens grunden på loven dag og nat og måske endda lokke en i fordærv.

Men Simon havde ikke opdaget, at Jesus havde et andet spor i sig. Et spor, som også løber gennem hele Det Gamle Testamente. Livet er ikke kun at grunde på loven dag og nat, lykken er ikke kun at overholde budene. Men livet og lykken er, når man bliver tilgivet af en kærlig og nådig Gud.

Det erfarede David, og han skriver om det i mange af sine salmer:

Lykkelig den, hvis overtrædelser er tilgivet,

og hvis synder er blevet skjult;

lykkeligt det menneske,

som Herren ikke tilregner skyld,

og i hvis sind der ikke er svig.

Jesus forstærker det spor. Han viser med al klar tydelighed, at Gud er barmhjertig, at Gud tilgiver, at Gud er nådig. Derfor er der en anden, ja, en bedre vej til livet og lykken end at overholde budene. Ikke fordi der er noget i vejen med Guds idealer, Guds bud og Guds regler. De er gode, og de skal efterstræbes, så godt vi kan. Men mennesket er faldent, såret, syndigt. Vi magter ikke at leve inden for Guds rammer. Det havde den kvinde, som kom til Jesus, alt for stærkt erfaret. Det har vi alle i større eller mindre grad erfaret. Derfor er der en bedre vej til lykken og livet, og det er tilgivelsen. Og jo mere vi har gjort forkert, jo mere vi har såret, jo dybere vi er faldet, jo mere vi har syndet, jo stærkere bliver glæden over at blive tilgivet.

Derfor kan den kvinde, som er faldet dybt, blive gladere og være nærmere Gud end den pligtopfyldende farisæer, Simon, som ikke har gjort de voldsomt store ting forkert. I hvert fald ikke i det ydre. Hun havde virkelig brug for Gud. Hun havde virkelig brug for hans hjælp. Hun havde virkelig brug for tilgivelse. Simon havde ikke den store brug for hjælp og tilgivelse og en nådig Gud og har derfor ikke den samme glæde.

Reformatoren Martin Luther skriver i et brev til sin ven og medarbejder Philipp Melanchthon:
”Når du er nådesprædikant, så forkynd virkelig nåde og ikke opdigtet nåde. Når nåden er virkelig, må du også bære virkelige synder. Gud frelser ikke opdigtede syndere. Vær en synder og synd frimodigt, men tro og glæd dig endnu mere frimodigt i Kristus, som er sejrherre over synden, døden og verden. Det er tilstrækkeligt, at vi ved Guds nåde kender Guds lam, som bærer verden synd. Fra Ham skal synden ikke rive os bort, om vi så bedrev hor og myrdede tusindvis af gange dagligt.”

Kvinden, som kom og salvede Jesu fødder, var en virkelig synder. Ikke en opdigtet synder, som Simon, som nok godt mente, at han havde brug for Gud, men var klart mere fokuseret på at finde lykke og liv gennem budene og klare sig selv. Men hun var en virkelig synder. En, som alt for godt huskede det, hun havde gjort forkert.

”Synd frimodigt”, siger Luther. Og med det mener han, at vi skal stå ved det, vi er. Stå ved det, vi er mislykkedes med. Stå ved det, vi har fejlet stort ved.

På et tidspunkt fik jeg en splint i min ene hæl. Jeg forsøgte flere gange at pille den ud og troede også, det var lykkedes. Men det lille sår ville ikke læges. Så jeg måtte grave dybere ind med en nål og finde den lille sorte splint. Det var ikke så rart. Jeg er ikke glad for nåle. Men da den først kom ud sammen med lidt betændelse kunne såret blive helt lægt, jeg blev lettet og glad og har stort set ikke tænkt over det siden.

Nåden og tilgivelsen er ikke et lag hvid maling eller noget flot lak, som bliver smurt oven på det grimme og så ser alt måske fint ud. Nej, nåden og tilgivelsen renser ud i dybden. Gud ser os, som vi virkelig er, og Gud tilgiver os, som vi virkelig er. Guds nåde er virkelig nåde og ikke opdigtet teoretisk nåde. Derfor kan vi som Luther siger ikke kun synde frimodigt, men også tro og glæde os endnu mere frimodigt over Kristus. Han har skaffet os den virkelige nåde. Ikke opdigtet og teoretisk nåde til mennesker, som måske et eller andet sted godt ved, at de ikke er helt perfekte, men ikke har erfaret og indset det fuldt ud. Men virkelig nåde til virkelige syndere.

For Jesus har selv betalt det, der skal til. Han har taget vores sår, vores fald, vores synd på sig. Han har opfyldt alle de Guds bud og regler, som vi ikke kunne og aldrig kommer til at gøre fuldt ud. Han har levet perfekt, og Gud ser os på en måde gennem Jesus. Vi er fuldt rensede, vi er fuldt gode, vi er helt, som vi skal være på grund af, at Jesus døde på korset for os.

Ved Kristus er vi virkelig tilgivne. Så tilgivne, at intet kan ændre på det. Som Luther igen stærkt siger: Ham skal synden ikke rive os bort, om vi så bedrev hor og myrdede tusindvis af gange dagligt. Intet kan rive tilgivelsen fra os, når vi først har fået den. Den, som Jesus tilgiver, er tilgivet. Gud har slettet det ud, som vi gjorde forkert.

Derfor:

Livet, lykken og glæden venter den, som indser, at han eller hun ikke kan leve et perfekt liv.

Livet, lykken og glæden venter den, som beder om virkelig tilgivelse af virkelige syndere.

Livet, lykken og glæden venter den, som erfarer den virkelige nåde.

Så vælg da livet. Livet i tilgivelsen. Livet i afhængigheden af Guds nåde. Livet i forsoning med hinanden. Livet med ham, som har skaffet os tilgivelsen.